

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 252. Quid circa collationem vespertinam sit addendum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

§. 3. De tabaco docent omnes , quòd non 1295
frangat jejunium, quia non reficit solidas corpo-
ris partes sed tantum spiritus.

§: 4: Docent *Vivald: & Pasq:* posse ad sedan- 1296
dam sitim comedi recentem uvam, pomum, ly-
monium, succum citrini, quia non sumuntur ut
cibus sed velut potus, maxime cum in ore prius
ferme resolvantur quam deglutiantur.

Q: 252: *Quid circa collationem vespertinam sit* 1297
addendum. R: Hoc præcipue advertendum est,
quòd cum collatio ista sit per consuetudinem in-
troducenda, in ea non liceat aliud circa quantita-
tem, qualitatem & tempus, quam habeat consue-
tudo hominum timoratorum in unaquaque pa-
tria, ita cum aliis *Castrop: t: 30: d: 3: p: 2: §: 2: n: 5.*
Auctores tamen etiam notant sequentia,

§: 1: Licita est talis collatio, quamvis fiat ad 1298
sedandam famem, vel sine ulla necessitate, *Sanch:*
in *Conf: l: 5: c: 1: dub: 25: n: 2: Castrop: supra.*

§: 2: Quod attinet ad quantitatem, sententiæ 1299
variant, *Lez: Steph: & alii* dicunt non licere nisi
4: uncias: (12. uncia sunt libra seu unum pondo
apud Veteres, 16 verò apud nos, *Less: de vera*
ratione valetudinis conservandæ n: 14: in fine)
Suar. & alii 12. Auctores cum *Dian. p: 1: t: 9: R: 1,*
concedunt 6: imò & 8: uncias; sed alii dicunt illis
tantum licere 8:, qui valde magno cibo indi-
gent; hanc tamen restrictionem non admittunt
Azor, Fagund. Villal. Bonac. 7. Sanch: Castrop: n: 7,
Tamb: in Decal: l: 4: c: 5: §: 3: n: 1, Sporer: in Th:
mor: t: 1: c: 5: n: 30., sed absolute tenent cum
primis, ac dicunt posse saltem ex consuetudine
ab unoquoque, sive multum sive parum come-
dente, sumi octo uncias, etiamsi fames per illas

planè extingueretur : videtur tamen probabiliùs dici, quòd quantitas restringi debeat ad quartam circiter vel quintam partem prandii , uti habet *Busenb.* Addunt *Laym: Regin: Castrop: flls: t: 4: d: 1: n: 42.* plus permitti illis, qui continuò dediti sunt studiis aliisque negotiis fatigantibus caput, quia spiritus in eis magis deficiunt. Similiter *Azor t: 1: l: 7: c: 8: in fine, Bonac: de præc: Eccl: d: ult: q: 1: p: 3: n: 2: f: Sanch: d: 5 2: n: 9: Laym: l: 4: t: 8: c: 1: n: 9: Fagund: in præc: Eccl: 4: c: 4: n: 2 1. Regin: l: 4: d: 10: n: 185: Steph: t: 1: d: 5: n: 117: Sporer in mor: t: 3: p: 3: append: ad 3: præc: f: 2: aff: 3: §: 2: n: 26: Taber: p: 2: t: 1: c: 4: q: 7.* aliique multi apud *Vind: Tab: ad prop: 5: in collect. permittunt plus nobilibus*, quia solent esse debilioris valetudinis & assueti magis substantioso cibo; sed bene limitant, si talis sit loci & timoratorum nobilium consuetudo.

1300 §: 3: Si quis ad duas uncias tantùm excedat quantitatem in collatione permissam, non peccat mortaliter, nam duæ unciaë non sunt materia gravis, *Vidald: Leand: Tamb: aliique cum Dian: p: 10: t: 14: R: 57.* Addit *Sporer* tertiam partem collationis adhuc esse materiam levem, adeoque si extra tempus non sumatur usque ad dimidium collationis, non fore mortale, quia talis quantitas videtur parva, & in se & in ordine tam ad totum diem, quàm ad finem jejunii: non peccari autem mortaliter mutando tempus collationis illius vespertinaë, dictum est n: 1278.

1301 §: 4: Uterque *Sanch: Az: Diana p: 1: t: 9: R: 35: Tamb: n: 8.* dicunt in vigilia Nativitatis Christi, etiamsi incidat in Sabbatum 4: temporum, posse accipi collationem duplo majorem, imò *Sanch: dicit*

dicit ex fructibus & confervis posse accipi ad satietatem; quod *Vidald.* extendit ad vigiliis Paschæ & Pentecostes, quia sunt vigiliæ lætitiæ, sed attendenda est consuetudo locorum, hinc *Tamb:* n. 7. & *Mendo* d. 8. n. 10. negant licere, quia nempe in suis patriis necdum erat ista consuetudo, uti nec est in his.

§. 5. *Az: Bonac: Pasq: Vidald.*, uterque *Marchant. Wiggers, Sporer, Burgh:* cent: 1: cas: 74. dicunt vesperi spectandam esse tantum quantitatem non autem qualitatem, hinc sumi posse 4. partem offæ, piscis & similibus, quæ quis in prandio solet comedere; nec dissentit *Tamb:* n. 3. dicens non constare de obligatione in contrarium: sed contradicunt AA plures quam 30: cum *Dian: R: 1.*, & pluribus p: 10: t: 14: R: 58. Item *Lez:* & alii cum *Steph: n: 115.*, nisi alicubi prævaluerit consuetudo, quâ standum est.

§. 6. *Castrop: n: 4: & 6: Fill: t: 27: p: 2: c: 2: n: 11.* negant licitum esse pro collatione permiscere panem & vinum aliūve liquorem, & inde coquere velut offam, quia iste liquor non retineret rationem potûs, sed propter coctionem ex illo & materia solida fieret unus cibus solidus excedens consuetam quantitatem collationis; & hæc sententia est probabilior, quamvis *Az. Boss. & alii* cum *Diana* p. 1. t. 9. R. 34, & p. 10. t. 14. R. 58. putent adhuc licere, cum non augeatur substantia, sed tantum temperetur qualitas in ordine ad faciliorem concoctionem; sicque miscebit saltem stomachus & concoquet ad similem nutritionem, quod *Laym.* l. 4. t. 8. c. 2. n. 9. fatetur probabile, attamen non approbat, quia videtur esse contra consuetudinem;

fi tamen adfit causa, uti stomachi infirmitas, dicit nullum fore peccatum: Addit piscem infumatum sumi posse; item lactucam elixatam, ut cruditas tollatur: admittunt etiam ova *Vidald. & Pasq.*, quando licitum est hæc comedere, sed iterum contradicunt *Tamb. supra & Diana R. 57.*, debetque etiam in hoc attendi ad consuetudinem locorum.

1304 Q: 253: Quid præterea notandum sit circa parvitatem materiæ in carnibus. R. §. 1. Eam dari, præter citatos à *Busenb.*, docent *Merol: Hurt: Pasq. Trull: Gob:* in *Quin: t: 5: c: 23: n: 233.* *Diana p. 5. t. 5: R: 32.*, qui p: 10: t: 14: R: 32. vocat hanc sententiam communem. Ratio est, quia prohibentur carnes prout sunt nutritivæ seu refectivæ virium, sed parùm carnis parùm nutrit, ergo etiam parùm, sive sub parvo peccato prohibetur. *Nec obstat*, quòd hoc præceptum sit negativum, nam etiam præceptum non furandi est negativum, & tamen in eo datur parvitas materiæ.

1305 §. 2. Difficultas major est in designanda parvitate materiæ: *Bonac: Hurt: Trull.* parvam materiam dicunt, modicum, sive exiguum frustum; alius apud *Dian: p: 1: t: 12: R: 32:* dicit, non plùs, quàm quod licet libatoribus ciborum apud Reges: *Sporer in Th: mor: t: 1: c: 5: n: 30.* concedit mediam aviculam, sed cùm non determinant pondus, necdum scitur quantitas. *Quidam* recentior apud *Gob.* dicit materiam parvam esse, si non superet 8. uncias, sed meritò rejicitur ab omnibus. *Escob.* ponit, si non sit plùs quàm uncia; *Pasq.*, si non sit plùs, quàm media uncia; *Leand. & Dian.* putant hoc esse ad-
huc